

Så skapas en **hållbar** **och konkurrenskraftig** svensk lammuppfödning

- ✓ **Gör en översyn** av svensk djurskyddslagstiftning för att skapa en bättre balans mellan djuromsorg och konkurrenskraft.
- ✓ **Utforma ersättningar** som gynnar fåren som betande djur. De är viktiga för att uppfylla miljömålet "Ett rikt odlingslandskap".
- ✓ **Förenkla skyddsjakten** så att det går snabbare att besluta och genomföra. Gör så att licensjakt på varg kan genomföras utan att besluten fastnar i långdragna domstolsprocesser.
- ✓ **Kräv att** offentlig sektor ställer krav i nivå med svensk djurskyddslagstiftning vid offentlig upphandling.

Korta fakta om
svensk lammuppfödning

Svensk lammuppfödning har många fördelar

Vi har en sund och bra lammuppfödning i Sverige. Våra får och lamm går ute på bete hela sommarhalvåret. De förädlar gräs till kött, skinn, ull och mjölk för osttillverkning. Svenska får är viktiga för att uppfylla miljö kvalitetsmålet ”Ett rikt odlingslandskap” som bland annat innefattar att befintliga ängs- och betesmarker ska skötas på ett sätt som bevarar deras värden. Får passar på känsliga betesmarker eftersom de inte trampar sönder grässvålen. Resultatet blir ett vackert och öppet landskap såväl på landsbygd som i stadsnära marker.

Vi föder upp lammen med respekt för djurens behov av naturligt beteende och vi har ett gott djurhälsoläge. Svenska lamm får behålla sina svansar och bagglammen kastreras inte - något som i flera stora fårländer görs utan bedövning. All slakt i Sverige sker med bedövning – inga undantag ges – vilket är något som skiljer oss från flera länder.

Svensk lammuppfödning skapar arbetstillfällen på landsbygden – inte enbart inom uppfödningen utan även inom förädling och turism. Genom att välja svenskt lammkött utvecklas den svenska landsbygden. Dessutom får vi njuta av ett mycket gott och näringsrikt kött!

Svensk lammuppfödning – en överblick

Lammuppfödningen bedrivs i hela Sverige men är koncentrerad i och kring Götalands skogsbygder. Här finns betesmark, närhet till slakterier och rådgivning samt lägre rovdjurstryck än i Mellansverige. Svensk lammuppfödning bedrivs i huvudsak som deltidslantbruk eller tillsammans med andra verksamheter kopplade till lantbruk. Många lammuppfödare väljer att ta ansvar för hela kedjan direkt till kund och har förädlingsverksamhet av kött, skinn och ull.

Sedan EU-inträdet 1995 har svensk lammuppfödning marknadsanpassats för att erbjuda färskt lammkött året runt. Tidigare skedde nästan all lammslakt på hösten, numera finns färskt kött året runt i handeln tack vare olika uppfödningssystem.

Höstlamm, eller beteslamm, är vanligast och föds på våren, följer tackan på bete under sommaren och slaktas under hösten. Vårslammen föds upp inomhus under vintern och blir slaktmogna innan betessäsongen börjar.

Visste du att:

Gotlandsfåret är den vanligaste fårrasen i Sverige. Rasen ger pälskinn med de unika grå och silverfärgade lockarna. Vanligast är dock korsningar mellan olika raser för att kombinera flera önskvärda egenskaper.

Svensk antibiotikaanvändning lägst inom EU

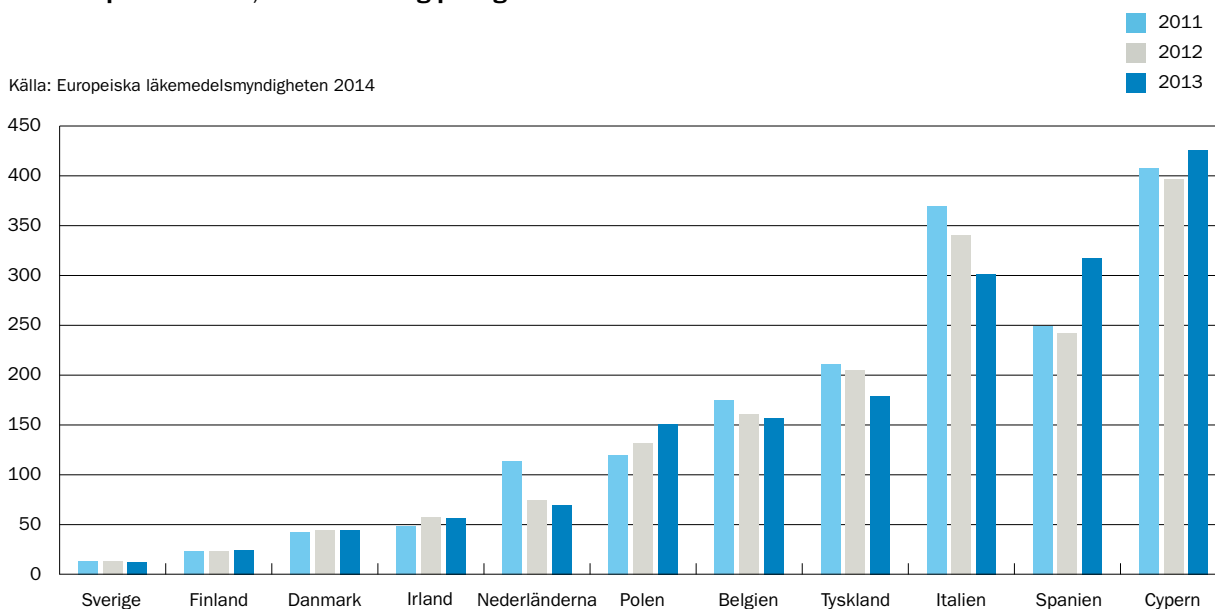
Sverige har en lång tradition av förebyggande hälsoarbete för djur. Genom sund djurhållning, förebyggande djurhälsovård och aktiv sjukdomsbekämpning har Sverige blivit av med många sjukdomar som fortfarande är vanliga i andra länder. Det ger friskare djur, bidrar till en låg användning av antibiotika och motverkar antibiotikaresistens.

En hög användning av antibiotika kan leda till antibiotikaresistens, det vill säga bakterier som utvecklat motståndskraft mot antibiotika. Det betyder att vissa infektioner blir svåra att behandla. Antibiotikaresistenta bakterier kan smitta mellan djur och människor. Därför är det viktigt att hålla antibiotikaanvändningen på en kontrollerad och låg nivå.

Försäljningen av antibiotika till livsmedelsproducerande djur i 11 europeiska länder, räknat som mg per kg skattad levandevikt

Källa: Europeiska läkemedelsmyndigheten 2014

Visste du att:

Irland och Nya Zeeland är två av de största exportörerna av lammkött till Sverige. I dessa länder sker svansspetskupering och kastrering rutinmässigt utan bedövning. Något som är förbjudet i Sverige.

Så här ser villkoren för lammuppfödning ut i olika länder

Skillnader i djurskyddskrav för lamm som hålls i konventionell drift

	Sverige	Tyskland	Irland	Nya Zeeland
Kastrering	Krav på veterinär Obligatorisk bedövning (lamm kastreras inte)	Tillåtet utan bedövning	Tillåtet utan bedövning	Tillåtet utan bedövning
Svansspetskupering	Ej tillåtet	Tillåtet	Tillåtet	Tillåtet
Spaltgolv¹⁾	Ej tillåtet	Om lämpligt	Tillåtet (lammen utomhus större delen av året)	Inget förbud (lammen utomhus året runt)
Bete	Beteskrav	Inga beteskrav	Inga beteskrav, men betar en stor del av året ändå	Inga beteskrav, men betar en stor del av året ändå

Källa: Mat på lika villkor (M. Gotting 2013)

¹⁾ Helspalt betyder ett dränerande golv som består av "spalt", dvs springor i golvet, ungefär som galler. Ytorna försvårar möjligheten till strö.

Svensk lammuppfödning står för en god djuromsorg

Svenska får har större ytor, de får behålla sina svansar, bagglammen kastreras inte och alla får kommer ut på bete under sommarhalvåret.

Våra svenska lamm föds upp utan antibiotika och tillväxthormoner. Svensk uppfödning präglas av en sund djurhållning med hög djurvälstånd. Svenska lammuppfödare arbetar med förebyggande hälsovård och de svenska lammen föds upp enligt svenska djurskyddsregler som ställer högre krav på uppfödningen än vad EU och andra länder i världen gör. Alla djur bedövas innan slakt till skillnad från i många andra länder.

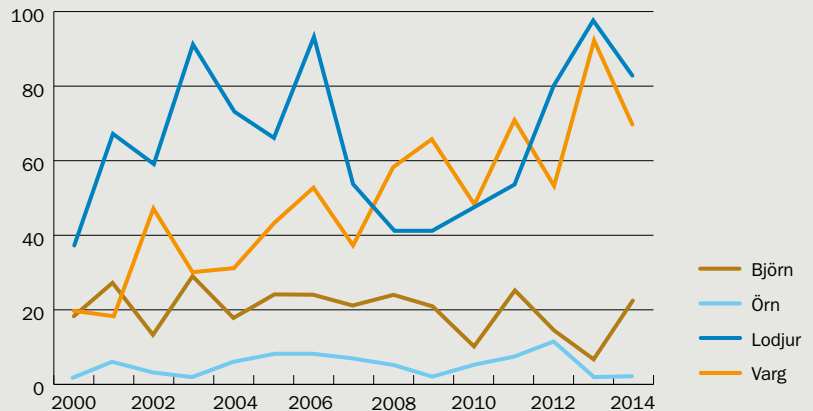
Blott svenska djur ett öppet Sverige ger

Svensk lammuppfödning bidrar till de öppna landskapen eftersom alla får och lamm går ute på bete under betessäsongen. Fårens varsamma betande ökar även den biologiska mångfalden i markerna.

Under de senaste åren har rovdjurstrycket ökat i Sverige. Vargstammen har förvaltats försiktigt. Licensjakten 2014 var liten i antal tillåtna vargar och skydds jakt beslutas för sent eller inte alls. Detta leder till en stor konkurrensnackdel för svenska lammproducenter.

Visste du att: Får är det djur i Sverige som oftast angrips av rovdjur. Under 2013 angreps 631 får vid 179 angrepp.

Antal rovdjursangrepp på får 2000–2014

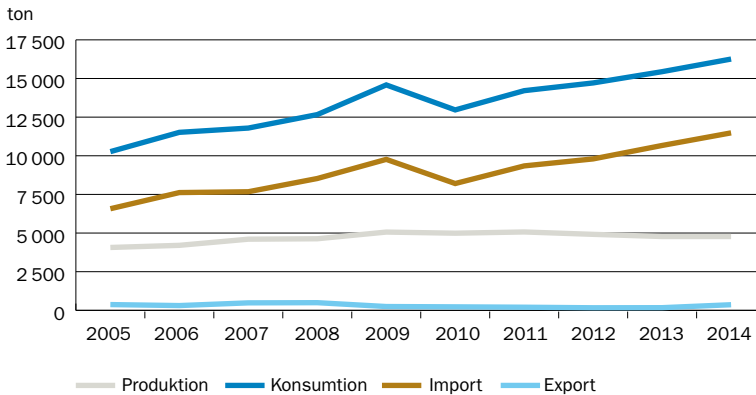

Svenskt lammkött vs importerat lammkött

Svenska konsumenter äter allt mer lammkött. Ökningen sker dock från en relativt låg nivå – den totala förbrukningen är 1,7 kg per person och år. Endast en tredjedel av lammköttet vi äter kommer från en svensk lammgård. Importen sker främst från Nya Zeeland och Irland (2014).

Ursprungsmärkningen *Kött från Sverige* visar att köttet kommer från djur som är födda, uppfödda, slaktade och förädlade i Sverige. Trenden visar att allt fler svenska konsumenter söker råvaror som har ett tydligt ursprung.

Svensk konsumtion, produktion, import och export av lammkött, i ton

Visste du att:

7 av 10 konsumenter tycker det är viktigt att lammköttet som de köper är svenskt. Idag räcker det svenska lammköttet bara till 3 av 10.

Källa: Undersökning gjord bland över 1000 intervjuer av YouGov, sept 2015.

Svensk lammuppfödning:

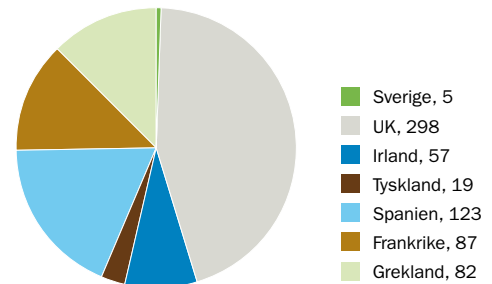
0,7 procent av den europeiska marknaden

Det finns knappt 600 000 får hos cirka 9000 fårföretag i Sverige. I snitt finns det drygt 30 tackor per besättning. Det totala antalet får ökade under hela 2000-talet, en ökning som på senare år stannat av.

Sverige står för endast 0,7 % av den europeiska marknaden. Vi producerar cirka 5000 ton får- och getkött per år (2014).

Produktion av lamm- och getkött i EU, 1 000 ton

Källa: Eurostat

Det finns cirka 9000 fårföretag i Sverige med knappt 600000 får. Det är en liten siffra med europiska mått mätt. Trots att konsumtionen av lammkött ökar i Sverige står uppfödningen och stampar. Det är det importerade lammköttet som tar marknadsandelar. Endast en knapp tredjedel av det lammkött vi äter är producerat i Sverige.

Vi har en hög djurvälstånd och en låg antibiotikaanvändning i Sverige. Många konsumenter uppskattar det och är beredda att betala mer för svenskt lammkött. Trots detta ser vi att den svenska lammuppfödningen inte ökar. För att svenskt lamm ska kunna konkurrera med importen krävs mer aktiv rovdjursförvaltning, rimliga ersättningsnivåer, minskad administration och regelförenklingar.

Vi är stolta uppfödare av fina och friska lamm!

Foto: Ester Sorri, Patrick Degerman, Anders Wirström och Joel Wåreus
Form/grafisk produktion: karozz form ab

Vill du veta mer om svensk lammuppfödning? Välkommen till lrf.se/kott

Lantbrukarnas Riksförbund, 105 33 Stockholm. Telefon 0771 - 573 573. www.lrf.se